

ver derved vante til at dvæle med deres Tanker ved det, de faar at se og høre, og det vækker deres Omtanke. Jeg tror, at det — naturligvis ved Siden af Skoleundervisningen. — har voldt, at de med mere Tænksomhed har kunnet løse de Opgaver, som ved Prøven kom til at foreligge for dem. De Børn, der vokser op i Byen, udvikler andre Egenskaber, men Egenskaber, tror jeg, som virker mindre godt, naar Børnene skal løse en saadan Opgave. De bliver vante til at sno sig paa Gaden, de bliver vante til, at mange Indtryk drager forbi dem, de bliver vante til hurtigt at gaa fra det ene til det andet, men de kommer saa overmaade lidt til at uddybe deres Indtryk i Tanker og Følelser. De lærer at sno sig i Livets forskellige Vanskeligheder, men de kommer overmaade lidt til at fordybe sig i alle de Smaaoplevelser, som i hurtig Rækkefølge følger paa hverandre. Og her tror jeg, vi er ved en Side af Sagen, som gør, at denne Prøve til Forundring for mange er faldet ud til Fordel for Landsbyskolen. Jeg vil tro, at Hjemmene, der har det Præg, som jeg her har nævnt, har indvirket paa Børnene, saa at dette Resultat er kommet frem. Dette har jeg villet tilføje, fordi jeg tror, det er et nødvendigt Supplement til Forstaaelse af det ejendommelige Forhold, at Landsbyskolen med den kortvarige Undervisning er kommet forholdsvist bedre fra denne Prøve end Købstadskolen med den daglige og længere Undervisning.

Da jeg nu er ved Undervisningen, vil jeg sige et Par Ord om Studenteruddannelsen, som synes snart at staa overfor en ny Reform. Jeg skal ikke ellers komme ind paa de Forhandlinger, der er førte i de sidste Dage, men der er et Par Ting, som jeg vil advare Ministeren mod at gaa ind paa, da jeg tror, at det ikke vil være til Gavn. Der har været den Tanke oppe, at man vilde have Børnene taget ud til Mellemskolen, ikke i 11 Aars Alderen som nu, men i 10 Aars Alderen. Jeg vilde hellere se, at det blev et Aar senere end nu, men i hvert Fald ønsker jeg ikke, at vi skal gaa et Aar længere ned, for jeg tror, det bliver ret paradisk, hvis man, medens Børnene er i 10 Aars Alderen, skal til at sondre mellem dem, der duer til at gaa ind i Mellemskolen, og dem, der ikke duer.

Angaaende Studentereksamen eller Gymnasiets Indretning er der kommet en Plan frem, som gaar meget imod min Tankegang. Derfor vil jeg gerne paatale

Forholdet her. Vi har nu tre Slags Studentereksaminer, og det ser efter Forslaget ud til, at Eksaminerne skal begrænses til to Slags, men jeg skulde være en overmaade daarlig Spaamand, hvis Tingene ikke skulde arte sig saadan, at saafremt det vedtages, som nu er foreslaaet, vil vi faa 4 Slags Studentereksaminer. For har vi nogle sproglige Studenter, som kan komme til een Side og faa lært lidt Græsk, og har vi nogle matematiske Studenter, som kan komme til en anden Side og faa nogen polyteknisk Undervisning, skulde jeg være en Skælm, om det ikke paa dansk Grund skulde udvikle sig i den Retning, at vi faar fire Slags Studenter. Dette vilde ogsaa passe godt nok med hele vor Maade at tage den Ting paa. Regele-ven er nemlig den, at vi ved enhver Reform paa dette Omraade taler om Eksamensvæsenets Ulykker, men saa snart vi skal til at foretage en lille Forandring med Skolevæsenet, slaar det ikke fejl, at vi lægger en ny Eksamen til de alt bestaaende. Jeg tror, vi skal være forsigtige med denne nye Eksamen, og jeg tror ikke, det er nødvendigt, at der skal bruges 8 Aar til, at et ungt Menneske kan blive uddannet til Student.

Der er et andet Forhold, jeg gerne vilde omtale i denne Forbindelse, og det er, at naar nu en ung Mand eller en ung Pige er blevet Student efter 7—8 Aars Arbejde og vil ind paa et Seminarium, maa vedkommende ofte træde ind i Seminariets første Klasse; han eller hun gaar saa Seminariets 3 Klasser igennem og opnaar derefter at blive Seminarist. Nu skulde man altsaa tro, at Seminaristuddannelsen stod noget foran Studenteruddannelsen, men hvis en Seminarist, der ikke har Studentereksamen, vil gaa over til at tage Studentereksamen, kan ganske vist enkelte Fag af hans Seminaristeksamen overføres som brugbare, men ikke et Fag som Historie, det skal der tages Eksamen i igen. Dette er et underligt Forhold, og jeg ved ikke, hvorfor det skal bevares. Jeg vil imidlertid — ogsaa fordi det vil koste Penge, og fordi man ikke er sikker paa, at det nye vil være bedre end det gamle — advare imod, at vi faar en Reform, hvorved der indføres en fjerde Slags Studentereksamen. Hvis vi skulde have en Reform, vilde jeg sætte meget mere Pris paa, at vi fik en Norm for en Studentereksamen, og at saa de forskellige Institutioner kom til at indrette sig paa at modtage Studenter af denne ene Slags. Jeg vil ogsaa gerne gøre en Bemærk-